

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobce: **O. F.**, narozený X
státní příslušník Ukrajiny
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 10. 1. 2020, č. j. OAM-255/LE-BA04-BA04-2019,

takto:

I. **Žaloba se zamítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 1. 2020, č. j. OAM-255/LE-BA04-BA04-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném ke dni podání žádosti (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

2. Žalobce namítl, že žalovaný postupoval při vydání napadeného rozhodnutí v rozporu s § 2 odst. 4, § 3 a § 50 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jakož i v rozporu s § 14a zákona o azylu a s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Evropská úmluva o lidských právech“). Konkrétně žalobce namítl, že o mezinárodní ochranu v České republice požádal kvůli stupňujícímu se vyhrožování a častým psychickým a fyzickým útokům ze strany soukromých osob, přičemž na policii se obrátit nemohl, neboť ta má být těmito osobami podplácena. Na základě uvedených skutečností proto měla být žalobci udělena doplňková ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu žalobce do země původu by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání ze strany soukromých osob. Žalobce měl proto za to, že ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech s ním bylo zacházeno ponižujícím způsobem, přičemž žalovaný neposoudil výpověď žalobce ve světle čl. 4 odst. 4 a čl. 9 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), a pro své závěry stran neexistence pronásledování žalobce žalovaný neuvedl žádné důvody. Následně žalobce namítl, že žalovanému se nepodařilo prokázat, že by se žalobce v zemi původu mohl domoci účinné a dostatečné ochrany, přičemž z výpovědi žalobce mělo vyplývat, že taková ochrana byla pro žalobce nedostupná kvůli úplatkům policejních složek žalobcovými útočníky. Žalobce navíc v případnou policejní pomoc neměl důvěru, neboť byl v minulosti nezákonně odsouzen, přičemž současný případ žalobce by měl být posuzován i ve světle zásady „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89, ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 12/2012-47, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že s jejím obsahem nesouhlasí, neboť nedokládá žalobcem namítaná porušení zákonných ustanovení. Uvedl, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti tvrzené žalobcem a přihlédl k nim. Shromáždil adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, přičemž v podrobnostech odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a správní spis. Dospěl následně k závěru, že absentují důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jakož i doplňkové ochrany. Stran výčtu ustanovení, která měl žalovaný dle žalobce porušit, uvedl, že žalobní námitka je příliš obecná a nekonkrétní, neboť žalobce neupřesnil, jakých pochybení se měl žalovaný dopustit. Žalovaný měl za to, že taková žalobní námitka je neprojednatelná. K obavě žalobce z kriminálního jednání soukromých osob žalovaný uvedl, že žalobce má možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné ukrajinské instituce, přičemž k domněnce žalobce o tom, že by se mu takové pomoci nedostalo, žalovaný uvedl, že žalobce se ani nepokusil si takovou pomoc zajistit. Za azylově relevantní skutečnost by následně bylo možné považovat situaci, kdy by odpovídající pomoc byla žalobci odmítnuta či příslušné orgány by nebyly schopné ji poskytnout (zde žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004). Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

1. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, protože účastníci řízení s takovým postupem vyjádřili souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
2. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Článek 46 odst. 3 procedurální směrnice vyžaduje, aby soudy přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (srov. čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, a žádost žalobce o mezinárodní ochranu byla v projednávané věci podána dne 27. 4. 2019, může se žalobce dovolávat přímého účinku uvedeného článku procedurální směrnice. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se pak neužije.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

3. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 15. 11. 2018 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Z protokolu o pohovoru ze dne 21. 11. 2018 k této žádosti mimo jiné vyplývá, že žalobce uvedl jako důvod vycestování ze země původu skutečnost, že byl pronásledován ukrajinskou policií, která mu měla vyhrožovat a fyzicky jej napadat, a to v letech 2006, 2007 a 2014, přičemž měl být nezákonně odsouzen k trestu odnětí svobody za trestné činy, které nespáchal.
4. Řízení o této žádosti bylo zastaveno podle § 25 písm. j) zákona o azylu rozhodnutím žalovaného ze dne 6. 3. 2019, č. j. OAM-979/ZA-ZA10-K07-2018, které nabylo právní moci dne 18. 3. 2019. Důvodem zastavení řízení byla skutečnost, že žalobce opustil dne 24. 2. 2019 bez povolení správního orgánu přijímací a pobytové středisko a žalovanému nebylo známo místo pobytu žalobce. O žádosti žalobce nebylo možné s ohledem na dosud zjištěný stav věci rozhodnout, neboť dosud shromážděné podklady neumožňovaly zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
5. Žalobce dne 27. 4. 2019 požádal znovu o udělení mezinárodní ochrany a následně dne 2. 5. 2019 poskytl k této žádosti údaje. Uvedl, že pochází z města B. (L. O.), je ukrajinské národnosti a státním příslušníkem Ukrajiny. Vyznává pravoslaví. Nebyl nikdy politicky aktivní. Je rozvedený a má dceru žijící v B.. Mluví ukrajinsky a rusky. Na území České republiky přicestoval autobusem z Polska v listopadu 2017. Není politicky aktivní, ani nemá jakékoli politické přesvědčení. Je zcela zdravý, předchozí uživatel narkotik. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu uvedl: „Zamítli mi tu první žádost, na Ukrajinu nemůžu, tak žádám znovu“. Dále uvedl, že žádost podal, neboť chce v České republice žít klidně a pracovat, neboť zde není nijak osočován nebo na něj není útočeno rodinou, sousedy či policií kvůli separatismu. V 17 letech měl být nespravedlivě odsouzen za trestné činy, které nespáchal, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce šesti let. Propuštěn z výkonu trestu byl po třech letech a třech měsících.

6. Z protokolu o pohovoru ze dne 10. 5. 2019 k žádosti žalobce ze dne 27. 4. 2019 vyplývá, že protokol byl veden v ukrajinském jazyce za přítomnosti tlumočnice. Žalobce uvedl, že zemi původu opustil v listopadu 2017, neboť byl fyzicky napadán místními „bandity“, kteří jej často bili (zlomená žebra, vybité zuby, zranění nožem na rameni), a protože byl obviňován ze separatismu. Tyto osoby měly být chráněny místní policií, kterou podplácely. Dále uvedl, že na Ukrajině je celostátně hledaný, a to i přesto, že nepodepisoval prohlášení o nevyjezdu z Ukrajiny. Dodal, že jsou na sociálních sítích umístěny jeho fotografie. Žalobce potvrdil, že je celostátně hledaný zmiňovanou zločineckou bandou, co mu vyhrožovala a několikrát ho zbila a zapojila do toho i policii. Sdělil, že v roce 2014 byl v České republice se svou ženou a že byl také za výtěžkem v Německu. Výhrůžky začaly po jeho návratu z ČR v roce 2015. Proto se rozvedl se svou první ženou. Když ho začali pronásledovat, chodili k ní do bytu a ona řekla, že tohle nepotřebuje. Viděla ho několikrát, jak domů přišel zbitý na hlavě s vymláčenými zuby. Začala mít strach a rozešli se. Z toho stresu přišla i o dítě. Udělala se jí velká boule na břicho, zavolala si sanitku a doktor jí řekl, že přichází o dítě. Přijeli do nemocnice, dali jí injekci na vyvolání porodu a dítě se narodilo mrtvé. Na dotaz, zda se žadatel obrátil na nějakou jinou instituci se žádostí o pomoc, žadatel vypověděl, že se na Ukrajině děje bezpráví, které začíná od řadových soudců a policistů až po nejvyšší úroveň. K dotazu, proč Ukrajinu opustil až 2 roky poté, co mu podle něj začalo být vyhrožováno, žadatel uvedl, že nemohl všeho nechat a hned odjet. Má tam dítě a neměl peníze na vyřízení víza a na vycestování. Měl problémy s první manželkou a s jejími rodiči. Poté se oženil podruhé a s druhou manželkou odcestoval na východní Ukrajinu, kde začala válka. Druhá manželka kvůli tomu utekla „do Evropy“ a on neměl kam jít. Byla tam válka a v západní části ho pronásledovali. Sdělil také, že je celostátně hledaný kvůli chuligánství. Na dotaz, proč v poskytnutí údajů uvedl, že mu „bandité“ vyhrožovali kvůli separatismu, a nyní uvádí něco zcela odlišného, žadatel vysvětlil, že ze separatismu byl obviňován, když bydlel s manželkou na východě, když mluvil ukrajinsky a když se nezapojil do války a vrátil se domů. Jeho kamarádi ze západu na východě bojovali, a protože on se do bojů nezapojil, tak ho obvinili, že je separatista. Na dotaz, kdo konkrétně mu vyhrožoval, žadatel pouze sdělil, že ty lidi zná. Na opakovaný dotaz odvětil, že nemůže uvádět jejich jména, protože má strach, že ho najdou i tady. Pokračoval ale, že poprvé mu vyhrožovali tak, že mu přiložili nůž na krk a řekli, že dluží „tolik a tolik“ peněz. Podruhé ho hodili do kufru auta, přivezli ho do lesa a chtěli ho bez oblečení posadit do mraveniště. Párkrát po něm vystřelili z plynové pistole, takové kovové kuličky, z nichž má zranění. Hlavně stříleli do nohou a také do prsou. Toto se podle žadatele stalo na konci roku 2015 a trvalo to do půlky roku 2016, přesně si ale tuto jednu událost nepamatuje. Poté, co ho takto ohrožovali, šetřil peníze, aby mohl utéct. Dále na dotaz sdělil, že s vyřizováním pasu neměl žádné problémy a neměl ani žádné problémy při odjezdu z vlasti.
7. Součástí správního spisu jsou i následující zprávy o situaci v zemi původu žalobce. Zpráva „Ukrajina Informace OAMP, 25. dubna 2019“ týkající se politické a bezpečnostní situace, mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, vojenské služby a vnitřně přesídlených osob a zpráva „Ukrajina Informace MZV ČR, č.j. 131227-6/2019-LPTP ze dne 15. srpna 2019, k č.j. MV- 7953-23/OAM-2019“ ze dne 19. 8. 2018 týkající se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návratů do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí. Z protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 28. 11. 2019 vyplývá, že dne 28. 11. 2019 bylo žalobci umožněno, aby se seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřil se

k nim. Žalobce se konkrétně seznámil s obsahem uvedených zpráv o situaci v zemi původu.

8. Žalobce si napadené rozhodnutí převzal dne 31. 1. 2020. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci v jakékoliv její formě. K obavám žalobce z útoků soukromých osob žalovaný uvedl, že tyto útoky nebyly zapříčiněny rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo zastáváním určitých politických názorů žalobce. Nejednalo se navíc rozhodně o představitele ukrajinských státních orgánů, ale čistě soukromé osoby. Nicméně žalovaný tyto žadatelem uváděné skutečnosti nepovažoval za věrohodné, a to především z důvodu, že neodpovídaly informacím, které si zajistil pro posouzení případu žalobce ohledně tamní situace v oblasti ochrany lidských práv, činnosti bezpečnostních složek apod. Dále žalovaný poukázal na to, že žalobce ze země původu dle jeho slov vycestoval naprosto bez problémů se svým vlastním cestovním pasem a přes oficiální hraniční přechod, aniž by mu v tom kdokoliv bránil či měl v tomto směru potíže, a to dokonce až dva roky po údajných potížích, které ve vlasti měl mít. Pokud jde o žalobcova tvrzení, že má být v zemi původu nespravedlivě obviňován, žalovaný uvedl, že není cílem řízení ve věci mezinárodní ochrany posuzovat vinu či nevinu žadatele o mezinárodní ochranu v konkrétním trestním řízení nebo jej ukrývat před následky jeho trestné činnosti v zemi původu. Žalovanému je nicméně známo, že i v ČR byl žalobce několikrát řešen správním orgánem i Policií ČR, jak dokládá spisový materiál vedený k řízení o jeho současné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, z důvodu přestupků proti občanskému soužití, mj. i z důvodu napadení dalších žadatelů o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce rovněž ignoroval své povinnosti zdržovat se v pobytovém středisku, případně nahlásit adresu pobytu. Žalovaný měl proto za zjevné, že vztah žalobce k právnímu pořádku ČR není zcela kladný a nelze tak vyloučit možnost, že i v zemi původu se dopouštěl činnosti, kterou státní orgány mají právo i povinnost legitimně sankcionovat.
9. Pokud by však byl žalobce skutečně nespravedlivě obviňován z důvodu podplacené policie od místních „banditů“, což žalovaný nepovažoval za věrohodné, může se obrátit na jiné státní instituce, které by mu jistě poskytly účinnou pomoc. To však žalobce neučinil. Jeho obecná tvrzení o bezpráví a korupci nelze považovat za relevantní, neboť jde pouze o obecná a ničím nepodložená tvrzení. L. O., v níž měl žalobce své poslední bydliště, je plně pod kontrolou vlády Ukrajiny a bezpečnostní složky zde zaručují dodržování zákonů. Z výše citovaných informací o zemi původu vyplývá, že tam fungují nezávislé soudy zaručující spravedlivý soudní proces, platí presumpce neviny a právo je vymahatelné. Stejně tak z těchto citovaných dokumentů vyplývá, že nedochází k neoprávněnému či nepřiměřenému věznění obžalovaných jedinců. V případě žalobce pak nelze konstatovat, že by mu příslušné orgány odmítly či nebyly schopny poskytnout pomoc, pokud by se na ně s takovou žádostí obrátil. Žalovaný nadto podotkl, že v předchozím řízení žalobce uvedl, že v době vykonávání jeho prvního trestu mu mělo být ve vězení ubližováno, načež se obrátil na ochránkyni práv, která mu pomoc měla poskytnout. Žalovaný proto měl za to, že není důvod předpokládat či se vůbec domnívat, že by mu měla být účinná pomoc nyní odeprána, neboť Ukrajina činí neustálé kroky ke zlepšení vymahatelnosti práva. Kromě toho vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů považuje Ukrajinu s výjimkou poloostrova Krym a Doněcké a Luhanské oblasti za tzv. bezpečnou zemi původu. V případě, že by se tedy cítil ohrožen, může se na příslušné státní orgány obrátit. Žalovaný uzavřel, že mezinárodní ochrana může být

žalobci poskytnuta teprve v případě, kdy mu byla odepřena ochrana země jeho státní příslušnosti či tato ochrana nebyla ze strany příslušných státních orgánů poskytnuta v odpovídající míře. K tomu, aby mohl být učiněn takový závěr, je ovšem nutné, aby žalobce využil prostředků, které právní řád země jeho původu k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje.

10. Žalovaný rovněž neopominul fakt, že dle žalobcova vlastního prohlášení mezi oběma jeho žádostmi o udělení mezinárodní ochrany z ČR nevycestoval, přesto se však důvody jejich podání v některých bodech rozcházejí. Jedná se přitom i o hlavní uváděný důvod žalobce k odchodu ze země původu, tedy údajné pronásledování žalobce místními „bandity“, které v předchozím řízení vůbec nezmínil. Nyní však právě na údajném pronásledování těmito osobami, které měly podplatit policii, aby ho nechala celostátně hledat, staví svou současnou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný na základě těchto zjištění konstatoval, že jsou žalobcova tvrzení nevěrohodná a jsou jím uváděna s jediným cílem, a to zlegalizovat si svůj pobyt na území ČR, což ostatně sám žalobce několikrát zopakoval. Žalovaný poté, co se zabýval jednotlivými podmínkami pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, dospěl k závěru, že neshledal žádný důvod pro udělení některého druhu mezinárodní ochrany.

Posouzení žaloby soudem

11. Žalobce nejprve obecně namítal, že v řízení byla porušena ustanovení § 2 odst. 4, § 3 a § 50 odst. 3 a 4 správního řádu, jakož § 14a zákona o azylu a s čl. 3 Evropská úmluvy o lidských právech. Tvrdil, že žalovaný nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, neprovedl důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci a hovoří ve prospěch žalobce, neopatřil si dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí, a nezjistil tak všechny rozhodné skutečnosti a nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nadto žalovaný nedostatečně odůvodnil úvahy, kterými se řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a při výkladu zákona o azylu. Tato obecná tvrzení soud nepovažuje za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. *„Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami“* (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Těmto požadavkům ovšem výše uvedená obecná tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o citace či parafráze ustanovení správního řádu, zákona o azylu a mezinárodních úmluv, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti napadeného rozhodnutí opírá. Soud se proto jimi samostatně nezabýval a rozhodnutí přezkoumal pouze v rozsahu řádných žalobních bodů.

12. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
13. Podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.
14. Podle § 23 odst. 1 zákona o azylu ministerstvo vnitra provede za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, pohovor se žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. O provedeném pohovoru se sepisuje protokol. Protokol je zejména přepisem otázek ministerstva a odpovědí žadatele o udělení mezinárodní ochrany.
15. Podle § 49a odst. 1 zákona o azylu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany povinen v průběhu řízení poskytovat ministerstvu nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
16. Žalobce v žalobě konkrétně brojí proti neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 ve spojení s § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť má za to, že v případě návratu do země původu by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ze strany soukromých osob. Proti neudělení mezinárodní ochrany z jiných důvodů nebo v ostatních formách žalobce nic konkrétního nenamítá.
17. Žalobce má především za to, že jeho výpovědi před žalovaným bylo prokázáno, že byl pronásledován a byla mu způsobena vážná újma, přičemž policejní orgány jsou podpláceny právě žalobcovými útočníky, a proto se žalobce nedomáhal policejní ochrany, neboť by tato nebyla dostatečná, natož účinná. Závěry žalovaného proto žalobce považuje za nepodložené, neboť z ničeho nevyplývá, že by žalobce nebyl pronásledován nebo že by se žalobce mohl v zemi původu domoci dostatečné a účinné ochrany před pronásledováním.
18. S takovým závěrem soud nesouhlasí. Soud uvádí, že nepravdivé prohlášení žadatele o mezinárodní ochranu automaticky neznamená bez dalšího neudělení mezinárodní ochrany, neboť tato prohlášení musí být vyhodnocena s ohledem na všechny okolnosti konkrétního případu. Na druhou stranu však výpověď cizince žádajícího o udělení mezinárodní ochrany a jeho příběh, který má pro udělení mezinárodní ochrany poskytovat základ, musí být *věrohodné a konzistentní*, jinak nemůže být takový žadatel se svou žádostí úspěšný (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, a usnesení NSS ze dne 27. 5. 2015, č. j. 4 Azs 73/2015-31). Podle NSS totiž „[n]evěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, naopak znemožňuje správnímu orgánu sbledat u žadatele o azyl podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu“ (rozsudek NSS ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008-105). Tento závěr lze plně vztáhnout i na posuzování splnění podmínek při udělování doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.
19. V projednávané věci žalovaný dospěl k závěru, že výpověď žalobce, která má pro udělení mezinárodní ochrany poskytovat základ, není věrohodná ani konzistentní. Tento závěr

žalovaný obsáhle v napadeném rozhodnutí zdůvodnil. Především uvedl, že obecná tvrzení žalobce jsou v rozporu se zjištěními žalovaného, která se opírají o zprávy o situaci v zemi původu. Nadto žalovaný shledal, že žalobce bez zřejmého důvodu uváděl rozdílné skutečnosti při podání první žádosti o mezinárodní ochranu (tehdy měl být obětí policejních a justičních útoků) oproti nyní uváděným skutečnostem o „místních banditech“. K této „změně“ došlo i přesto, že žalobce (podle svých slov) v době mezi první a druhou žádostí o mezinárodní ochranu z území České republiky nevycestoval. Žalovaný proto dospěl k závěru, že „příběh“ žalobce věrohodný není, přičemž otázku věrohodnosti posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti případu.

20. Soud se ztotožňuje s názorem žalovaného, že v řízeních ve věci mezinárodní ochrany hraje mimořádně důležitou roli právě věrohodná výpověď žadatele. Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 29. 1. 2002, sp. zn. 5 A 746/2000, uvedl že „[p]ravdivost tvrzení žadatele a věrohodnost jeho osoby jsou základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o nichž žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku obav z jeho návratu a případné důkazy, jichž se na podporu svých tvrzení takový žadatel odvolává v rámci azylové procedury, mohou být ověřeny zpravidla toliko rámcově, mnohdy na jeho čestném prohlášení stojí i identita jeho osoby, když nemůže tuto doložit. Potřebnou věrohodnost sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejích tvrzení opakovaně zjištěna a nasvědčuje tak tomu, že k odchodu z vlasti vedly žadatele důvody jiné, než jím tvrzené.“
21. Soud konstatuje, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývají rozpory a nekonzistentnosti v jednotlivých tvrzeních žalobce. Tyto rozpory mají zejména oporu v protokolech o pohovoru ze dne 21. 11. 2018 a ze dne 10. 5. 2019 (tj. v pohovorech vztahujících se k oběma žádostem žalobcem o mezinárodní ochranu). Žalobcova tvrzení se rozcházejí zejména v tom, kdo měl být útočníkem, který na žalobce útočil. Dále je věrohodnost žalobcových tvrzení podlomena tím, že v otázce původců útoků mělo docházet k vývoji (od ukrajinské policie k místním ukrajinským „banditům“ za strpění ze strany dané policejní složky). Žalobce přitom neopustil území České republiky. Žalobce tak nesplnil svou povinnost součinnosti podle § 49a odst. 1 zákona o azylu. Se závěry žalovaného se proto soud zcela ztotožňuje. Jestliže je příběh žalobce nevěrohodný a nekonzistentní, nemohlo pak být ani zjištěno, že by mu měla být způsobena vážná újma či by mu taková újma hrozila ze strany soukromých osob ve spolupráci s místními bezpečnostními složkami.
22. Nadto soud dodává, že i v případě, že by příběh žalobce ohledně jeho obavy z útoků soukromých osob („místních banditů“) nebyl nevěrohodný, nepředstavoval by v projednávané věci důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Z judikatury NSS totiž vyplývá, že „potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“ (rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004-53).
23. Nemožnost domoci se ochrany u ukrajinských orgánů mohla založit důvod pro udělení mezinárodní ochrany pouze tehdy, pokud by tyto státní orgány namítané ohrožení „podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě

nečiní z takového obžehení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod“ (rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47). V rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, NSS uvedl, že „aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“ Z usnesení NSS ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Azs 262/2019-35, pak plyne, že „[p]okud se stěžovatel ani nepokusil využít prostředky ochrany v zemi původu, nelze mu udělit mezinárodní ochranu jen na základě obecného tvrzení o jejich nefunkčnosti“. Z vyjádření samotného žalobce, jak v průběhu řízení před žalovaným, tak i v samotné žalobě, vyplývá, že žalobce se účinné ochrany nedomáhal, byť mu měla být již v dřívějších letech efektivně poskytnuta (srov. vyjádření o zásahu ukrajinské veřejné ochránkyně práv na ochranu žalobce), a to z důvodu předchozích špatných zkušeností s policií a soudy. I případná pravdivost tvrzení, že místní policejní složka je podplácena útočníky, nezakládá absenci účinné ochrany ze strany ukrajinského státu, neboť se jedná právě o jedinou místní policejní složku. Naopak žalobce netvrdí, že by se nemohl obrátit na nadřízené orgány státní policie či jiné orgány ochrany práva, které by mohly řešit nečinnost či nezákonné jednání policie (například dozor prokuratury). Z informací získaných žalovaným o Ukrajině vyplývá, že trestné činy páchané příslušníky ozbrojených složek jsou vyšetřovány a trestány. Z tohoto důvodu žalobcova argumentace čl. 4 odst. 4 a čl. 9 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice není přiléhavá, neboť žalobce (ve smyslu výkladu pojmu „pronásledování“ kvalifikační směrnici; srov. články 6, 7 a 9 kvalifikační směrnice) nebyl pronásledován.

24. K případné aplikaci zásady „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“ soud dodává, že v případě žalobce nevznikly žádné pochybnosti. Žalovaný jednoznačně dovodil, že výpověď žalobce je nedůvěryhodná (nikoliv, že má pochybnosti o jejích jednotlivých částech), s čímž se soud ztotožňuje. Nadto žalovaný neměl pochybnost ani o tom, že žalobce nevyužil všech reálně dostupných prostředků ochrany, které žalobci domovský stát nabízí. Zvláště v případě, kdy sám žalobce uvedl, že se těchto prostředků ochrany nijak nedomáhal a na získání účinné ochrany sám rezignoval.
25. Námitka žalobce, že žalovaný nesprávně zhodnotil výpověď žalobce jako nedůvěryhodnou, přičemž následně nesprávně dospěl i k závěru, že žalobce nebyl pronásledován, a z toho důvodu by mu měla být udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu, je proto nedůvodná.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

26. Ze shora uvedených důvodů žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
27. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na jeho běžnou činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 21. prosince 2020

JUDr. David Kryška, v. r.
samosoudce